

WIZJA ZERO

7 złotych zasad – jak zapobiegać wypadkom i zapewnić zdrowe środowisko pracy

Przewodnik dla pracodawców i menedżerów

Wypadki przy pracy i choroby zawodowe nie są ani zależne od losu, ani nieuniknione. Zawsze mają swoje przyczyny. Jeśli będziemy budować silną kulturę prewencyjną, możemy wyeliminować te czynniki i zapobiegać wypadkom przy pracy, urazom i chorobom zawodowym.

Wizja Zero to transformacyjne podejście do zapobiegania wypadkom. Obejmuje ono trzy wymiary:

- bezpieczeństwo,
 - zdrowie
 - i dobrostan
- na wszystkich poziomach pracy.

Koncepcja Wizji Zero opracowana przez ISSA jest elastyczna. Oznacza to, że może być ona dostosowywana do obowiązujących w danym obszarze konkretnych priorytetów bezpieczeństwa, zdrowia lub dobrostanu, które pomagają zapobiegać wypadkom. Dzięki tej elastyczności Wizja Zero jest przydatna w każdym miejscu pracy, przedsiębiorstwie czy branży we wszystkich regionach świata.

7 złotych zasad Wizji Zero

1. Przejmij inicjatywę – zaangażuj się
2. Zidentyfikuj zagrożenia – kontroluj ryzyko
3. Zdefiniuj cele – stwórz programy
4. Zapewnij zdrowy i bezpieczny system pracy – bądź dobrze zorganizowany
5. Zadbaj o zdrowe i bezpieczne środowisko pracy przy maszynach, narzędziach i na stanowiskach
6. Podnoś kwalifikacje – rozwijaj kompetencje
7. Inwestuj w ludzi – motywuj poprzez uczestnictwo

Bezpieczeństwo i zdrowie – to się opłaca

Zapewnienie bezpiecznych i zdrowych warunków pracy nie tylko stanowi prawny i moralny obowiązek, ale także jest opłacalne. Gdy inwestujemy w bezpieczeństwo i zdrowie w miejscu pracy, możemy uniknąć ludzkiego cierpienia i chronić nasz najcenniejszy kapitał, którym jest nasze zdrowie oraz integralność fizyczna i psychiczna. Co ważne, te działania wpływają również pozytywnie na motywację pracowników, jakość pracy i produktów, wizerunek firmy oraz poziom zadowolenia pracowników, kadry kierowniczej i klientów, a tym samym – na ekonomiczny sukces przedsiębiorstwa.

Międzynarodowe badania nad stopą zwrotu z inwestycji w prewencję dowodzą, że każdy dolar wydany na bezpieczeństwo i zdrowie generuje potencjalne korzyści w wysokości ponad dwóch dolarów w postaci pozytywnych wyników ekonomicznych. Zdrowe warunki pracy przyczyniają się do dobrego funkcjonowania firmy.

Bezpieczeństwo i zdrowie wymagają przywództwa

Poprawa bezpieczeństwa i zdrowia w przedsiębiorstwie niekoniecznie oznacza wzrost wydatków. O wiele ważniejsze jest, aby kierownictwo działało świadomie, konsekwentnie przewodziło oraz budowało klimat zaufania i otwartej komunikacji na każdym poziomie. Wdrożenie strategii prewencyjnej Wizji Zero wymaga aktywnego wkładu i udziału różnych podmiotów w firmie. Jedno jest pewne: o sukcesie lub porażce wprowadzenia tej strategii ostatecznie zdecydują zaangażowani pracodawcy i dyrektorzy, zmotywowani kierownicy oraz czujni pracownicy.

Jak powstał ten przewodnik

Aby wesprzeć pracodawców i kadrę kierowniczą w ciągłej poprawie warunków bezpieczeństwa i zdrowia w ich firmach zgodnie z Wizją Zero, ISSA opracowała praktyczne narzędzie zarządcze, które służy do kształtowania silnej kultury bezpieczeństwa i zdrowia. Opiera się ono na kompleksowych badaniach najefektywniejszych środków zapobiegawczych. Polegały one na tym, że o najlepsze praktyki zapytano ponad 1000 pracodawców, dyrektorów, kierowników, ekspertów ds. prewencji, przedstawicieli pracowników i inspektorów pracy. W rezultacie powstał ten praktyczny i skuteczny przewodnik po Wizji Zero, którego podstawą jest 7 złotych zasad.

Jak korzystać z przewodnika

Każda złota zasada w przewodniku jest opatrzona krótkim opisem, uzupełnionym serią reguł i uproszczoną listą kontrolną. W ten sposób możesz szybko ocenić, które z 7 złotych zasad zostały już wdrożone w Twojej firmie, co można poprawić lub czy konieczne jest podjęcie działań naprawczych.

Przłącz się do kampanii

Więcej informacji i przykładów dobrych praktyk możesz znaleźć na stronie internetowej Wizji Zero (www.visionzero.global). Zachęcamy również do rejestracji online i dołączenia do globalnej społeczności firm Wizji Zero.

Zapewnienie bezpiecznego i zdrowego miejsca pracy jest możliwe. Wszystko zależy od Ciebie!

Oceń złote zasady

- ☐ **KOLOR ZIELONY:** W pełni wdrożone
- ☐ **KOLOR ŻÓŁTY:** Możliwość poprawy
- ☐ **KOLOR CZERWONY:** Wymagane działanie

1 **Przejmij inicjatywę – zaangażuj się**

Bądź liderem – dawaj przykład! Twoje zachowanie jako lidera ma decydujący wpływ na sukces lub porażkę w zakresie bezpieczeństwa i zdrowia w Twojej firmie.

Każdy pracodawca, każdy dyrektor i każdy kierownik jest odpowiedzialny za bezpieczeństwo i zdrowie w swojej firmie. Jakość przywództwa nie tylko określa sposób, w jaki dba się o bezpieczeństwo i zdrowie w danym przedsiębiorstwie, ale także wskazuje na jego atrakcyjność, skuteczność i trwałość. Przywództwo wymaga otwartej komunikacji i przejrzystej kultury zarządzania. Dobre przywództwo przejawia się na przykład w przewidywalności, konsekwencji i uważności.

Dyrektorzy i kierownicy są wzorem do naśladowania i dają innym przykład. To oni ustalają zasady i ich przestrzegają. Dbają o to, by wszyscy je znali i postępowali zgodnie z nimi. Na przypadki naruszenia zasad trzeba reagować natychmiast. Sprawdzaj wszystko! Nagradzaj tych, którzy wskazują niebezpieczne warunki. To, jak postępuje, co toleruje i czego wymaga kadra kierownicza, wyznacza bowiem standardy dla innych pracowników.

Jak wygląda sytuacja w Twojej firmie?

1	Prezentuję zasady bezpieczeństwa i zdrowia, wyznaczam standardy i jestem wzorem do naśladowania dla moich pracowników i kadry kierowniczej.	Ocena indywidualna	Ocena ogólna
	Jestem odpowiedzialny za bezpieczeństwo i zdrowie moich pracowników. Jestem tego świadom i przyjmuję tę odpowiedzialność.	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
	Określiłem i przekazałem cele w zakresie bezpieczeństwa i zdrowia w pracy (misja, zasady).	☐ ☐ ☐	
	Bezpieczeństwo i zdrowie są dla mnie priorytetem – w razie wątpliwości mówię „stop”.	☐ ☐ ☐	
	Bezpieczeństwo i zdrowie są zawsze pierwszym punktem porządku obrad wszystkich spotkań w mojej firmie.	☐ ☐ ☐	
	Zdaję sobie sprawę z tego, że jestem wzorem do naśladowania. Przestrzegam zasad i używam środków ochrony osobistej. Gdy widzę niebezpieczne działania, natychmiast interweniuję i rozmawiam z osobą, która je podejmuje.	☐ ☐ ☐	
	Uczestniczę w szkoleniach dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy (BHP) dla liderów i aktualizuję swoją wiedzę.	☐ ☐ ☐	
2	Wszyscy w mojej firmie wiedzą, jak ważne jest bezpieczeństwo i zdrowie. Otwarcie o tym rozmawiamy.	Ocena indywidualna	Ocena ogólna
	Stosujemy jasne zasady bezpiecznej pracy.	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
	Dbam o to, aby każdy pracownik znał te zasady.	☐ ☐ ☐	
	Poruszam z pracownikami kwestie związane z bezpieczeństwem i zdrowiem.	☐ ☐ ☐	
	Moi pracownicy zawsze wiedzą, kto jest odpowiedzialny i kto dowodzi.	☐ ☐ ☐	
	Proszę moich pracowników o opinie, czy jestem wzorem do naśladowania.	☐ ☐ ☐	
3	Działam konsekwentnie i wykazuję, jak ważne jest dla mnie bezpieczeństwo i zdrowie w pracy.	Ocena indywidualna	Ocena ogólna
	Każda osoba w mojej firmie, zanim przejmie obowiązki kierownicze, bierze udział w seminarium na temat przywództwa w zakresie BHP.	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
	Moja kadra kierownicza wie, jak ważne jest dla mnie bezpieczeństwo pracy. Wszyscy pracownicy i kierownicy przestrzegają zasad w jednakowym stopniu.	☐ ☐ ☐	
	Doceniam prawidłowe działania i konsekwentnie reaguję na niewłaściwe postępowanie. Nie toleruję łamania zasad ani zaniedbań w miejscu pracy.	☐ ☐ ☐	
	Podkreślam również znaczenie bezpieczeństwa i higieny pracy w firmie dla kontrahentów, firm, z którymi współpracujemy, dostawców i klientów.	☐ ☐ ☐	
4	Inwestuję w bezpieczeństwo i zdrowie w firmie.	Ocena indywidualna	Ocena ogólna
	Moi pracownicy mają wystarczająco dużo czasu, aby wykonywać swoją pracę starannie i bezpiecznie.	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
	Pracownicy są świadomi swoich praw i obowiązków dotyczących przerywania pracy, jeżeli nie można jej wykonać bezpiecznie.	☐ ☐ ☐	
	Razem z kadrą kierowniczą systematycznie sprawdzam, czy przestrzegane są bezpieczne praktyki pracy, na przykład w trakcie kontroli bezpieczeństwa, audytów bezpieczeństwa, audytów krzyżowych i zgodnie z zasadą podwójnej kontroli.	☐ ☐ ☐	
	Dbam o zapewnienie odpowiednich środków i budżetu na bezpieczeństwo i zdrowie.	☐ ☐ ☐	

2 Zidentyfikuj zagrożenia – kontroluj ryzyko

Ocena ryzyka jest podstawowym narzędziem, które służy do tego, aby terminowo i systematycznie identyfikować zagrożenia i ryzyko oraz podejmować działania prewencyjne. Ocena powinna dotyczyć także potencjalnych wypadków, urazów i zdarzeń.

Jesteś osobą rozsądną i stosujesz ocenę ryzyka, która pomaga wskazywać zagrożenia i ryzyko, zanim dojdzie do wypadków i przestojów w produkcji. Dzięki temu możesz ocenić potencjalne ryzyko, a także określać i dokumentować wymagane środki ochronne. Właśnie dlatego to narzędzie jest obecnie używane na całym świecie.

Prawidłowo przeprowadzona, systematyczna ocena ryzyka to doskonałe wsparcie podczas praktycznego szkolenia pracowników w firmie. Ocena potencjalnych wypadków przy pracy, urazów i zdarzeń ma istotne znaczenie dla identyfikacji głównych punktów zainteresowania lub możliwych usprawnień.

Jak wygląda sytuacja w Twojej firmie?

1 Dbam o to, aby w mojej firmie była przygotowywana ocena ryzyka, która jest dokumentowana i regularnie aktualizowana.	Ocena indywidualna	Ocena ogólna
Osoby na stanowiskach kierowniczych w mojej firmie wiedzą, że mają obowiązek przygotować ocenę ryzyka i uwzględnić w niej wszystkie możliwe zagrożenia.	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Uczestniczą w tym moi pracownicy, zarząd, specjalista ds. bezpieczeństwa i higieny pracy, lekarz zakładowy i inni eksperci ds. BHP.	☐ ☐ ☐	
Wskazałem główne założenia oceny ryzyka: 1. Zapis struktury organizacyjnej mojej firmy. 2. Określenie i zdefiniowanie prowadzonej działalności. 3. Określenie zagrożeń i ryzyka związanych z działalnością. 4. Ocena zagrożeń i ryzyka. 5. Określenie środków zapobiegawczych. 6. Wdrożenie środków zapobiegawczych. 7. Weryfikacja skuteczności środków zapobiegawczych.	☐ ☐ ☐	
Uwzględniamy również konserwację, utrzymanie, rozwiązywanie problemów i naprawy, a także działalność wykonawców i firm zewnętrznych oraz procedury na wypadek sytuacji awaryjnych.	☐ ☐ ☐	
Nasza ocena ryzyka obejmuje też aspekty zdrowotne, w tym zdrowie psychiczne. W razie potrzeby prowadzone są pomiary substancji niebezpiecznych, hałasu i wibracji.	☐ ☐ ☐	
Określiłem częstotliwość aktualizacji oceny ryzyka.	☐ ☐ ☐	
2 Wypadki przy pracy, zdarzenia potencjalnie wypadkowe i incydenty krytyczne są zgłaszane, rejestrowane pod kątem statystycznym i oceniane, aby określić możliwość wprowadzenia usprawnień.	Ocena indywidualna	Ocena ogólna
Jestem niezwłocznie informowany o wszystkich wypadkach przy pracy, zdarzeniach potencjalnie wypadkowych i krytycznych incydentach w firmie oraz o ich wpływie na zdrowie moich pracowników.	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Dokładnie badamy wypadki przy pracy, wpisy w dzienniku pierwszej pomocy, zdarzenia potencjalnie wypadkowe i incydenty krytyczne, aby ustalić ich przyczyny źródłowe i zastosować środki zapobiegawcze.	☐ ☐ ☐	
Prowadzimy statystyki, żeby zidentyfikować tendencje i kluczowe punkty.	☐ ☐ ☐	
Znam trzy najczęstsze przyczyny wypadków w mojej firmie i związane z nimi koszty.	☐ ☐ ☐	
Wyniki tych analiz są włączane do oceny ryzyka i programów prewencyjnych.	☐ ☐ ☐	
Zdaję sobie sprawę z tego, że liczba zgłaszanych zdarzeń potencjalnie wypadkowych i incydentów krytycznych świadczy o kulturze zaufania w mojej firmie.	☐ ☐ ☐	
3 Do wprowadzania usprawnień wykorzystujemy spostrzeżenia wynikające z oceny ryzyka i analizy wypadków.	Ocena indywidualna	Ocena ogólna
Osobiście sprawdzam wyrywkowo skuteczność przyjętych środków ochronnych.	☐ ☐ ☐	☐
Wyniki oceny ryzyka służą do wprowadzania usprawnień w firmie.	☐ ☐ ☐	☐
Na podstawie oceny ryzyka opracowywane są instrukcje osobiste i instrukcje pracy.	☐ ☐ ☐	☐

3 Zdefiniuj cele – stwórz programy

Osiągnięcie sukcesu w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy wymaga wskazania jasnych celów i konkretnych kroków, które pozwolą je zrealizować.

Bezpieczeństwo i higiena pracy ma wiele aspektów. Określaj priorytety, ustalaj wyraźne cele w zakresie BHP w firmie i dąż do ich realizacji w perspektywie średnioterminowej – na przykład w ramach trzyletniego programu.

Istnieje kilka wariantów podejścia zorientowanego na cele i opartego na programach. Można określić cel stałego zmniejszania liczby wypadków lub ustalić tematy, na których należy się skupić – takie jak obsługa maszyn, korzystanie z wózków widłowych i środków ochrony indywidualnej lub zminimalizowanie narażenia na pył. Gdy Twój pracownik zrozumie, że ich bezpieczeństwo i zdrowie jest dla Ciebie ważne i że firma podejmuje działania w tym kierunku, na sukces nie trzeba będzie długo czekać. Zadbaj również o to, by regularnie porozumiewać się z nimi w sprawie realizacji celów.

Jak wygląda sytuacja w Twojej firmie?

1	Określiłem konkretne cele w zakresie bezpieczeństwa i zdrowia.	Ocena indywidualna	Ocena ogólna
	Cele naszej firmy obejmują zaangażowanie w zapewnienie bezpieczeństwa i ochronę zdrowia w miejscu pracy.	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
	Aby osiągnąć poprawę w perspektywie krótko- i średnioterminowej, określiłem konkretne cele pośrednie w zakresie BHP.	☐ ☐ ☐	
	Uzgadnam również osobiste cele z kadrą kierowniczą i pracownikami.	☐ ☐ ☐	
	W odpowiednim czasie informuję całą kadrę kierowniczą, wszystkich pracowników, wykonawców, firmy partnerskie, klientów i ogół społeczeństwa o głównych celach mojej firmy i aktualnych celach pośrednich.	☐ ☐ ☐	
2	Planuję konkretne działania, aby osiągnąć założone cele.	Ocena indywidualna	Ocena ogólna
	Tworzę plan działania i ustalam w nim konkretne czynności, programy BHP i dodatkowe środki, które mają pomóc w osiągnięciu założonych celów. Opracowuję również harmonogram prac.	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
	Aby ustalić działania oraz programy bezpieczeństwa i zdrowia, zorganizować tygodnie bezpieczeństwa i dni zdrowia, a także podjąć planowane kroki, przydzielam konkretne zadania i wyznaczam kierowników projektów.	☐ ☐ ☐	
	W odpowiednim czasie kontaktuję się z całą kadrą kierowniczą, ze wszystkimi pracownikami, wykonawcami, firmami partnerskimi, klientami i ogółem społeczeństwa w sprawie działań, programów bezpieczeństwa i zdrowia, tygodni bezpieczeństwa lub dni zdrowia i zapraszam ich do udziału.	☐ ☐ ☐	
	Zapraszam również rodziny moich pracowników do udziału w zajęciach, programach bezpieczeństwa i zdrowia oraz dniach zdrowia.	☐ ☐ ☐	
3	Aby zweryfikować skuteczność moich działań, ustalam wskaźniki skuteczności.	Ocena indywidualna	Ocena ogólna
	Na podstawie danych statystycznych (liczba wypadków, uczestników szkoleń, osób odwiedzających nas w dni aktywności, reakcji na promocje lub dni zdrowia) mierzę poziom osiągniętych celów oraz informuję wszystkich pracowników o wynikach.	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
	Na podstawie liczby wypadków, wskaźnika zachorowań, dni bez wypadków oraz wskaźników zdrowotnych oceniam, w jakim stopniu osiągnąłem cele firmy.	☐ ☐ ☐	
	Jeśli wyniki nie są zadowalające, dostosowuję swoje działania i program.	☐ ☐ ☐	
	W miarę możliwości porównuję kluczowe dane dotyczące wyników mojej firmy z wynikami innych firm o podobnej wielkości w branży (ang. benchmarking).	☐ ☐ ☐	
	Regularnie informuję moich pracowników i kadrę kierowniczą o wynikach i osiągniętych celach, na przykład podczas spotkań pracowniczych lub na tablicy ogłoszeń.	☐ ☐ ☐	

4 Zapewnij zdrowy i bezpieczny system pracy – bądź dobrze zorganizowany

Dobrym pomysłem jest systematyczne organizowanie bezpieczeństwa i higieny pracy w Twojej firmie. To opłacalne i łatwe.

Dzięki odpowiednio zorganizowanemu systemowi bezpieczeństwa i higieny pracy każda firma działa sprawniej. W ten sposób ograniczane są zakłócenia, przestoje w produkcji i problemy z jakością. To dobre powody, aby zapewnić skuteczność organizacji BHP w firmie – to się opłaca!

Pomocne mogą się okazać listy kontrolne. Jeśli ktoś chce osiągnąć więcej, powinien wdrożyć system zarządzania BHP, który umożliwia ciągłą poprawę. Gdy wszystko jest już gotowe, pomyślnie zakończony audyt zostaje nagrodzony certyfikatem i uznaniem.

Jak wygląda sytuacja w Twojej firmie?

1	Struktura, obowiązki, kompetencje, procedury i procesy – moja firma jest dobrze zorganizowana pod względem bezpieczeństwa i higieny pracy.	Ocena indywidualna	Ocena ogólna
	Dysponuję schematem organizacyjnym kompetencji i obszarów odpowiedzialności w zakresie BHP.	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
	Opisałem i określiłem zadania, obowiązki i kompetencje kierowników – również w zakresie bezpieczeństwa i zdrowia – i przydzieliłem im je w formie pisemnej.	☐ ☐ ☐	
	Mamy ekspertów ds. bezpieczeństwa i zdrowia (inżynier bezpieczeństwa, lekarz zakładowy, psycholog przemysłowy, higienista przemysłowy itp.). Udzielają oni wsparcia i porad zarówno mnie, jak i całej kadrze kierowniczej. Zgodnie ze strukturą organizacyjną podlegają bezpośrednio mnie.	☐ ☐ ☐	
	Ustaliłem, kto komu podlega i w jakim zakresie. Obejmuje to również bezpieczeństwo i zdrowie w firmie.	☐ ☐ ☐	
	Dbam o to, by stale aktualizować ocenę ryzyka i instrukcje pracy oraz regularnie informować i instruować pracowników.	☐ ☐ ☐	
	Zapewniam wystarczającą liczbę przedstawicieli pracowników ds. bezpieczeństwa i higieny pracy, osób udzielających pierwszej pomocy oraz osób pomagających w ochronie przeciwpożarowej. Osoby te przechodzą szkolenia i kształcą się ustawicznie.	☐ ☐ ☐	
	W regularnych odstępach czasu sprawdza się, czy profilaktyczne badania lekarskie pracowników są zaplanowane, oferowane i przeprowadzane zgodnie z wymogami medycyny pracy.	☐ ☐ ☐	
2	Bezpieczeństwo i zdrowie w firmie jest ważnym czynnikiem przy obsadzaniu stanowisk kierowniczych.	Ocena indywidualna	Ocena ogólna
	Warunkiem objęcia stanowiska kierowniczego w mojej firmie jest konsekwentne przestrzeganie i wdrażanie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
	Zanim mianuję nową osobę na stanowisko kierownicze, przechodzi ona szkolenie dla kadry kierowniczej na temat bezpieczeństwa i higieny pracy.	☐ ☐ ☐	
	Wprowadziłem krótkie spotkania dotyczące bezpieczeństwa prowadzone przez przełożonych z pracownikami przed rozpoczęciem pracy.	☐ ☐ ☐	
	Moja kadra kierownicza regularnie prowadzi kontrole bezpieczeństwa w ramach swoich obszarów odpowiedzialności. Szczególną uwagę zwraca na porządek i czystość.	☐ ☐ ☐	
	Prowadzę regularne rozmowy z członkami mojej kadry kierowniczej na temat ich obowiązków w zakresie BHP i sprawdzam, czy spełniają oni wymagania.	☐ ☐ ☐	
3	Organizacja bezpieczeństwa i higieny pracy w mojej firmie spełnia jako minimum obowiązujące wymogi prawne.	Ocena indywidualna	Ocena ogólna
	W regularnych odstępach czasu dokonuję przeglądu wszystkich obszarów, aby ustalić, czy spełnione są odpowiednie wymogi organizacyjne.	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
	Osobiście uczestniczę w seminariach dla przedsiębiorców lub menedżerów najwyższego szczebla.	☐ ☐ ☐	
	Moi eksperci ds. bezpieczeństwa i zdrowia są zaangażowani we wszystkie procesy decyzyjne związane z bezpieczeństwem i zdrowiem.	☐ ☐ ☐	
	Powołałem komisję ds. BHP, w ramach której regularnie omawiamy nasze cele w zakresie BHP i planujemy działania promujące BHP w firmie.	☐ ☐ ☐	
	Przewodniczę komisji ds. BHP.	☐ ☐ ☐	
	W spotkaniach, które odbywają się co najmniej raz na kwartał, oprócz kadry kierowniczej uczestniczą przedstawiciele pracowników, przedstawiciele pionu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz eksperci ds. bezpieczeństwa i zdrowia.	☐ ☐ ☐	
	Przygotowujemy się na nagłe zdarzenia poprzez regularne ćwiczenia z zakresu bezpieczeństwa i ochrony przeciwpożarowej. Opieramy się na moim planie awaryjnym i ratowniczym.	☐ ☐ ☐	
	Regularnie weryfikuję poziom bezpieczeństwa i higieny pracy w firmach, z którymi współpracuję.	☐ ☐ ☐	
	Wprowadziłem już system zarządzania BHP w firmie i przetestowałem jego funkcjonowanie za pośrednictwem audytu zewnętrznego. Uzyskałmy odpowiedni certyfikat.	☐ ☐ ☐	

5 Zadbaj o zdrowe i bezpieczne środowisko pracy przy maszynach, narzędziach i na stanowiskach

Aby nie dochodziło do wypadków, niezbędne są bezpieczne urządzenia produkcyjne, maszyny i miejsca pracy. Należy również rozważyć skutki zdrowotne.

Skuteczne strategie bezpieczeństwa i higieny pracy obejmują środki techniczne, organizacyjne i kadrowe. Pierwszeństwo powinny mieć środki techniczne. Dlatego konieczne jest, żeby maszyny, urządzenia, sprzęt oraz miejsca pracy były utrzymane na poziomie zgodnym z obowiązującymi normami BHP. Trzeba także wykluczyć lub zminimalizować ich szkodliwy wpływ na zdrowie. Oczywiście nie zawsze można korzystać z najnowszych technologii.

W tym zakresie wymagana jest modernizacja. Sprawdza się tu informowanie działu ds. zakupów, że najważniejsze jest bezpieczeństwo, i przestrzeganie zasady, że podczas wszystkich działań należy stosować sprzęt ochronny. Warto pamiętać o tym, że do większości wypadków dochodzi w trakcie usuwania usterek, napraw lub konserwacji, ponieważ projekt i konstrukcja często bywają niedostosowane do tych zadań, a także dlatego, że urządzenia zabezpieczające są pomijane lub nie działają. Zapobieganie takim sytuacjom jest obowiązkiem kierownictwa.

Jak wygląda sytuacja w Twojej firmie?

1 Dbamy o to, aby przy budowie lub zakupie nowych obiektów produkcyjnych, maszyn i urządzeń oraz przy projektowaniu miejsc pracy były przestrzegane obowiązujące normy bezpieczeństwa.	Ocena indywidualna	Ocena ogólna
We współpracy z działem zakupów przygotowujemy specyfikację wydajności dla wszystkich procesów zaopatrzenia i określamy przy tym obowiązujące wymagania bezpieczeństwa.	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Podczas zakupów i zaopatrzenia uwzględniam ocenę ryzyka.	☐ ☐ ☐	
Kupuję maszyny i urządzenia tylko wtedy, gdy producent lub dystrybutor jest w stanie przekazać instrukcję obsługi i analizę ryzyka dla dostarczonego sprzętu.	☐ ☐ ☐	
Angażuję w to doświadczonych pracowników, zarząd i moich ekspertów ds. bezpieczeństwa i zdrowia, takich jak inżynier ds. bezpieczeństwa i lekarz zakładowy.	☐ ☐ ☐	
Przy zakupie maszyn i urządzeń upewniam się, że spełniają one wymagania obowiązujących przepisów i norm, a jeśli to możliwe – mają certyfikat bezpieczeństwa niezależnej jednostki certyfikującej.	☐ ☐ ☐	
2 Dbam o to, aby urządzenia bezpieczeństwa działały niezawodnie i były stosowane w codziennej pracy zakładów produkcyjnych, maszyn i urządzeń.	Ocena indywidualna	Ocena ogólna
Dbam o regularne przeglądy stanu technologii pod kątem bezpieczeństwa.	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Dokładam wszelkich starań, aby informacje zawarte w instrukcji obsługi dostarczonej przez producenta zostały włączone do czytelnych instrukcji pracy i były wykorzystywane do szkolenia i regularnego instruowania pracowników.	☐ ☐ ☐	
Określam częstotliwość inspekcji i wyznaczam osoby odpowiedzialne za ich przeprowadzenie.	☐ ☐ ☐	
Ustalam sposób postępowania w przypadku konserwacji, napraw i usuwania usterek, ponieważ w takich sytuacjach często dochodzi do wypadków.	☐ ☐ ☐	
Określam sposób stałego utrzymywania ciągów komunikacyjnych w firmie w bezpiecznym stanie.	☐ ☐ ☐	
Dopilnowuję, aby drogi ewakuacyjne oraz urządzenia przeciwpożarowe i przeciwybuchowe były zawsze utrzymywane w bezpiecznym stanie.	☐ ☐ ☐	
3 Dbamy o to, aby nasze zakłady produkcyjne, maszyny i urządzenia nie stwarzały żadnych zagrożeń dla zdrowia i aby te zagrożenia były zminimalizowane.	Ocena indywidualna	Ocena ogólna
Dokładam wszelkich starań, aby poziom emisji pyłów, substancji niebezpiecznych, hałasu i wibracji był określony i mierzony oraz w miarę możliwości minimalizowany, a także aby skuteczność środków ochronnych była regularnie sprawdzana.	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Urządzenia do redukcji emisji, takie jak systemy odpylania, podlegają regularnej konserwacji, a ich skuteczność jest weryfikowana.	☐ ☐ ☐	
Zwracamy uwagę na ergonomiczne projektowanie miejsc pracy i sprzętu roboczego, na przykład na odpowiednie oświetlenie, ergonomiczną obsługę, właściwą postawę siedzącą i unikanie niekorzystnych, niewygodnych pozycji.	☐ ☐ ☐	

6 Podnoś kwalifikacje – rozwijaj kompetencje

Inwestuj w szkolenia i umiejętności swoich pracowników. Zadbaj o to, by wymagana wiedza była dostępna w każdym miejscu pracy.

Po wypadku często zadajemy sobie pytanie: „Jak do tego doszło?”. Urządzenia techniczne i maszyny produkcyjne stają się coraz wydajniejsze i szybsze, ale także bardziej złożone i podatne na awarie. Dlatego tak ważne jest, abyśmy konsekwentnie zatrudniali w zakładach pracy dobrze wykwalifikowane i przeszkolone osoby. Kierownictwo najwyższego szczebla ma obowiązek zadbać o szczegółowy opis wymagań kwalifikacyjnych dla każdego stanowiska w firmie i upewnić się, że każdy pracownik jest w stanie wykonywać swoje obowiązki.

Miejsce pracy nieustannie się zmienia. Wiedza coraz szybciej się dezaktualizuje, a umiejętności pracowników wymagają regularnego odświeżania. Organizowanie szkoleń i ustawiczne kształcenie jest niezbędne bardziej niż kiedykolwiek, przy czym przywództwa i zarządzania również trzeba się nauczyć.

Jak wygląda sytuacja w Twojej firmie?

1	Zdajemy sobie sprawę z tego, jakich kwalifikacji i kompetencji potrzebujemy, by nasza technologia produkcyjna działała bezpiecznie i sprawnie oraz by nie dopuszczać do zakłóceń.	Ocena indywidualna	Ocena ogólna
	Systematycznie określam obowiązujące wymagania kwalifikacyjne na różnych stanowiskach pracy w mojej firmie.	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
	Przy zatrudnianiu nowych pracowników wymagania te są systematycznie weryfikowane. Przygotowuję plan szkoleń dla nowych pracowników.	☐ ☐ ☐	
	Pilnuję również, aby pracownicy, którzy odchodzą, dokumentowali swoją wiedzę i przekazywali ją swoim następcom, na przykład poprzez szkolenia nowych pracowników „na zakładkę”.	☐ ☐ ☐	
	Analizuję możliwości i oferuję swoim pracownikom kształcenie ustawiczne i podnoszenie kwalifikacji.	☐ ☐ ☐	
2	Inwestuję w systematyczne szkolenia i kształcenie ustawiczne moich pracowników, a także wspieram ich dalszy rozwój osobisty.	Ocena indywidualna	Ocena ogólna
	Systematycznie określamy potrzebę szkoleń i kształcenia ustawicznego, na przykład w trakcie spotkań oceniających z pracownikami, i przygotowujemy plan średniookresowy w tym zakresie.	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
	Korzystam z ofert szkoleniowych i kształcenia ustawicznego uniwersytetów, szkół technicznych, organizacji publicznych oraz podmiotów zajmujących się ubezpieczeniami wypadkowymi i regularnie wysyłam pracowników na kursy szkoleniowe.	☐ ☐ ☐	
	Korzystam również z ofert kształcenia ustawicznego składanych przez producentów, dostawców i stowarzyszenia. Aby być na bieżąco, sięgam także po nowe media (internet, e-learning).	☐ ☐ ☐	
	Zwracam uwagę na jakość środków kształcenia ustawicznego i pilnuję, aby zawierały one też elementy praktyczne.	☐ ☐ ☐	
3	Wykorzystuję poszerzone lub nowe kompetencje moich pracowników i przydzielam im odpowiednie nowe obowiązki.	Ocena indywidualna	Ocena ogólna
	Po seminariach dokształcających rozmawiam z moimi pracownikami i pytam ich o nowe spostrzeżenia i pomysły.	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
	Umożliwiam pracownikom, którzy uczestniczyli w kształceniu ustawicznym, dzielenie się swoimi spostrzeżeniami z kolegami.	☐ ☐ ☐	
	Jestem przekonany, że kształcenie ustawiczne jest niezbędne do tego, by utrzymać wysoki poziom bezpieczeństwa i zdrowia w firmie.	☐ ☐ ☐	
4	Wiedza przekłada się na bezpieczeństwo – dlatego bardzo cenię praktyczne i zrozumiałe szkolenia dla pracowników.	Ocena indywidualna	Ocena ogólna
	Szkolenia są zorientowane na uczestników i przyjmują formę dyskusji, a nie wykładu. Dostępne są również odpowiednie szkolenia dla kadry kierowniczej.	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
	Na potrzeby szkoleń uwzględniamy różny stan wiedzy i różne umiejętności językowe pracowników.	☐ ☐ ☐	
	Sprawdzam, czy pracownicy zrozumieli przedmiot szkolenia. Instrukcje dotyczące pracy, a także szkolenia i środki kształcenia ustawicznego są dokumentowane.	☐ ☐ ☐	

7 Inwestuj w ludzi – motywuj poprzez uczestnictwo

Motywuj swoich pracowników. Angażuj ich we wszystkie kwestie związane z bezpieczeństwem i zdrowiem. Ta inwestycja się opłaca!

Motywowanie pracowników do działania w bezpieczny i zdrowy sposób jest jednym z najważniejszych obowiązków lidera. Przedsiębiorstwa, które okazują uznanie swoim pracownikom, a także aktywnie angażują ich w bezpieczeństwo i zdrowie w przedsiębiorstwie, sięgają po ważny potencjał: ich wiedzę, umiejętności i pomysły.

Konsultacje z pracownikami, na przykład w trakcie oceny ryzyka lub opracowywania instrukcji operacyjnych, zwiększają ich gotowość do przestrzegania zasad. Motywację promuje się poprzez organizowanie regularnych interaktywnych imprez lub dni świadomości dotyczących bezpieczeństwa i zdrowia. Podczas tego typu wydarzeń można zdobyć praktyczną wiedzę w tym zakresie. Chwal pracowników za bezpieczne zachowanie, pytaj ich o pomysły i wyrażaj zainteresowanie trudnymi zadaniami, a także natychmiast reaguj na niebezpieczne działania lub zdarzenia potencjalnie wypadkowe. To nic nie kosztuje, może za to wpływać na osobiste nastawienie pracowników i motywować ich do bezpiecznej i świadomej pracy, a przede wszystkim – do zaufania.

Głównym celem jest to, aby każdy dbał o swoich kolegów i o siebie – „jeden za wszystkich, wszyscy za jednego!”.

Jak wygląda sytuacja w Twojej firmie?

1	Okazuję pracownikom moje osobiste uznanie. Oczekuję tego również od wszystkich kierowników i pracowników wyższego szczebla.	Ocena indywidualna	Ocena ogólna
	Angażuję moich pracowników w podejmowanie decyzji związanych z bezpieczeństwem i zdrowiem w firmie. Chwalę osoby, które zachowują się bezpiecznie, i natychmiast reaguję na zachowania niebezpieczne.		
	Jestem dostępny dla moich pracowników i zaznaczam swoją obecność w firmie.		
	Poważnie traktuję informacje, raporty o nieprawidłowościach i pomysły moich pracowników. Upewniam się, że rozwiązania zostały znalezione, i w odpowiednim czasie przekazuję informacje zwrotne.		

2	Wykorzystuję tematy związane z bezpieczeństwem i higieną pracy do tworzenia i dalszego rozwoju pozytywnej kultury firmy.	Ocena indywidualna	Ocena ogólna
	Pielęgnowujemy kulturę firmy opartą na zaufaniu, szacunku i współpracy.		
	W mojej firmie otwarcie mówi się o problemach. Każdy ma prawo i obowiązek powiedzieć „stop” w przypadku zagrożenia i niebezpiecznych warunków pracy.		
	Staram się, aby pracownicy i ich rodziny wiedzieli, że pracują w bezpiecznym przedsiębiorstwie.		
	Pracownicy w mojej firmie troszczą się o siebie nawzajem.		
	Zapraszam nie tylko moich pracowników, ale także ich rodziny oraz naszych klientów i partnerów na dni zdrowia, imprezy związane z BHP lub dni świadomości BHP.		

3	W naszej firmie stworzyliśmy struktury, które sprzyjają uczestnictwu i motywacji.	Ocena indywidualna	Ocena ogólna
	Nagradzam dobre wyniki i bezpieczne praktyki pracy pracowników i kadry kierowniczej – stosuję zachęty finansowe lub niematerialne.		
	Motywuję moich pracowników do tego, by zgłaszali własne pomysły dotyczące bezpieczeństwa i zdrowia, na przykład za pomocą skrzynki na sugestie, tablicy ogłoszeń lub za pośrednictwem intranetu.		
	W tym celu korzystam również z platform krajowych i międzynarodowych inicjatyw z zakresu BHP, kampanii, nagród i wyróżnień, gdzie zgłaszam najlepsze pomysły moich pracowników.		
	Zachęcam swoich pracowników do tego, by otwarcie zgłaszali zdarzenia potencjalnie wypadkowe, i nagradzam takie zgłoszenia.		
	Wymagam bezpiecznego zachowania jako podstawowego kryterium rozwoju kariery w mojej firmie.		
	Pracownicy są informowani o nieuniknionych zagrożeniach dla zdrowia i zapoznają się z wymaganymi środkami zapobiegawczymi.		

Już dziś dołącz do strategii Wizja Zero!

www.visionzero.global
#visionzeroglobal

Przewodnik po Wizji Zero został przygotowany przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Zabezpieczenia Społecznego (International Social Security Association, ISSA) i jego Specjalną Komisję ds. Prewencji w porozumieniu z wieloma firmami i ekspertami.

Mimo dołożenia należytej staranności w przygotowaniu i reprodukcji danych opublikowanych w tym opracowaniu ISSA nie ponosi odpowiedzialności za żadne niedokładności, pominięcia lub inne błędy w danych, a także, ogólnie rzecz ujmując, za żadne straty finansowe lub inne straty bądź szkody, które w jakikolwiek sposób wynikają z korzystania z tej publikacji.

Publikacja jest udostępniana na licencji Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 4.0 Unported License (CC BY-NC-ND 4.0).

Wersja oryginalna w języku angielskim opublikowana w 2017 roku.

© International Social Security Association 2017

Przewodnik przetłumaczony na potrzeby realizacji strategii Wizja Zero przez partnera strategii – Zakład Ubezpieczeń Społecznych

ISBN 978-83-68286-08-3

